

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 19:29

יציאת השבת: 20:34

ד' תמוז תש"פ

גיליון מס' 475

שאל אביר ויגיד

שאלות ותשובות על הפרשה

עונג שבת

חילופי תפקידים

פרשת חוקת מתחילה בטהרה לאחר טומאת המת, כדי לתת הקדמה ותשובה לפתאומיות שבמות אהרון.

כל אדם שנפטר, ולא משנה אם אחרי מחלה או בפתאומיות, מותר אחריו חלל שקשה לתפוס. עצם העובדה שיום אחד הוא כאן וביום הבא הוא איננו, מוביל את המתאבלים לבלבול וסערת רגשות מובנת. ההתעסקות בטהרה בפעולות מעשיות, אמורה להחזיר את המתאבל לתחושת קיום. היהדות מבינה את הקושי העצום שבאבל ולכן היא מחולקת לדרגות. שבעה, שלושים ושנה. אך החיים חזקים מהכל וטוב שכך, אחרת היה קשה הרבה יותר לקום מאבלו.

גם משה ואהרון הרגישו את הקושי לצאת מהאבל על אחותם מרים, אך בני בדרישתם למים אילצו את משה ואהרון לחזור חזרה לתפקידם כמנהיגים.

אהרון, כאוהב שלום, רואה את הקושי בהתמודדות של העם עם מות מרים המנהיגה. אך כאן, דווקא למשה קשה עם הדרישה לחזור להיות מנהיג "יורב העם עם משה".

מתוך המריבה הזאת, הדרישה להנהגה מעשית גורמת למשה לחטוא בהכאה על הסלע.

אהרון ומשה מקבלים את ההודעה על מותם הקרב. למרות שלאהרון לא היה חלק מעשי בהכאה על הסלע.

ומשה, בניגוד לחטא העגל, לא מתפלל שוב על אהרון שלא ימות. אלא מבין שתפקידם כמנהיגי העם מסתיים במדבר, ועכשיו כל מעיינו הוא לקוות שימות כמו אהרון. רש"י במקום: "...כאשר מת אהרון אחיך - שתמות גם אתה באותה מיתה שנתאווית לה".

מות מרים מתחיל את תהליך מותם של מנהיגי ישראל בדור המדבר.

מותם מסיים, בהדרגה, את ההנהגה הנסית שאפיינה את תקופת המדבר, והדור החדש הנכנס אל הארץ מתחיל תקופה חדשה, של הנהגה טבעית.

המוות הוא חלק מהחיים והתורה נותנת לנו את הכוח להתמודד איתה. אל תשקע באבלך, קום ותפעל בתפקיד שניתן לך. א. מור

1. מה ההבדל בין חוקה למצווה? (י"ט, ב' שפתי חכמים)
חוקה זו גזרה שאין לה טעם, אין אנו מבינים את הסיבה והטעם לקיומה ושאר המצוות מבינים את הטעם לציווי.
2. מדוע התורה השתמשה במילים "זאת חוקת התורה", היה אפשר לכתוב "זאת התורה"? (י"ט, ב' רש"י)
כיון שהשטן ואומות העולם היו שואלים מהי המצווה הזאת ומה הטעם שבה, לכן ה' אמר חוקה - גזרה היא מלפני ואין לכם רשות להרהר אחריה.
3. מהם שלושת התנאים לפרה אדומה? (י"ט, ב')
א. תמימה באדמימות - כולה אדומה, שתי שערות שחורות פוסלות.
ב. אשר אין בה מום.
ג. אשר לא השתמשו בה לעבודה "לא עלה עליה עול".
4. היכן עשו את כל פעולות הכנת הפרה האדומה? (י"ט, ג' רש"י)
מחוץ לשלושת המחנות. מחנה שכינה, לוי וישראל.
5. מניין למדים ששחיטת הפרה ושריפתה כשרים בזר ולא חייב בכהן? (י"ט, ג')
מהמילים: "ושחט אותה לפניו" - זר שוחט ואלעזר רואה. ובשריפה נאמר: "ושרף את הפרה לעיניו".
6. מה משליך הכהן אל תוך שריפת הפרה? (י"ט, ו')
עץ ארז, אזוב ושני תולעת.
7. הפרה האדומה מטמאת טהורים ומטהרת טמאים, מניין? (י"ט, ז'-ח')
מטמאת טהורים שכל אלו שהתעסקו בהכנתה נטמאו עד הערב ומטהרת את טמאי המת.
8. כיצד מטהרים את טמאי המת ומה דין טמא לנפש שנכנס למקדש ולא נטהר? (י"ט, י"ב-י"ג)
מזים עליהם מי אפר פרה אדומה ביום השלישי וביום השביעי לטומאתם. ומי שנכנס למקדש טמא עונשו כרת.
9. "ויבאו בני כל העדה" - לשם מה התורה מדגישה כל העדה? (כ', א' רש"י)
ללמדנו שהכוונה לעדה השלמה שיכנסו לא"י, שכבר מתו מתי המדבר שנגזרה עליהם גזרת המרגלים למות במדבר ואלו פרשו לחיים וכנסו.
10. מדוע נסמכה פרשת מיתת מרים שבשנה ה-40 ליציאת מצרים, לפרשת פרה אדומה שבשנה השנייה ליציאת מצרים? (כ', א' רש"י)
לומר לך מה קורבנות מכפרים ופרה אדומה מכפרת אף מיתת צדיקים מכפרת.
11. מניין למדים שבזכות מרים היו מים לעדה במשך 40 שנה במדבר? (כ', ב' רש"י)

בכל דרך דעה

הרב אליהו לאפיאן זיע"א היה מנהלה הרוחני של ישיבת "כפר חסידים". באחד הימים בדרכו לישיבה, נתקל רבי אליהו בשני אנשים הנושאים חביות זפת גדולות. לצדם בערה מדורה קטנה, השניים עסקו בזיפות הכביש. עמד רבי אליהו והתבונן במעשיהם.

אחד מהם, יהודי תימני עטור ב"סימנים" והשני היה יהודי הנראה מעט מרוחק מתורה ומצוות.

ניגש רבי אליהו אל היהודי השני וביקש ממנו שיספר לו במה הוא עוסק. "וכי איך יודע מה אני עושה? אני עושה כסף! אני עובד מטעם ועד הכפר בזיפות הכבישים".

המשיך רבי אליהו אל היהודי התימני וביקש שיספר לו על עיסוקו בכביש.

השיבו התימני: "אני עושה חסד". "אולי תואיל להסביר לי את כוונתך" ביקש רבי אליהו.

וזה השיבו: "ראה כבוד הרב, כביש זה משמש כמעבר לאנשים רבים העוברים כאן במשך כל שעות היום, בהם קשישים, אמהות הנושאות את עגלות ילדיהן, קשה לאדם קשיש ללכת בחול, וכל שכן לגרור את העגלה על שביל חול.

מהשמים זיכו אותי שוועד הכפר בחר בי כדי שאסלול להם את הכביש בזפת, כדי שההליכה תעשה קלה ונוחה יותר.

יאמר לי כבוד הרב, האם אין בכך חסד? ברוך ה' שאני זוכה לעשות חסד כל היום!"

התרגש רבי אליהו למשמע הדברים, נכנס להיכל בית המדרש בישיבה פנה אל הבחורים ואמר: "אחודה לכם חידה - כיצד יתכן הדבר ששני אנשים יעשו מעשה זהה, ובכל זאת האחד עוסק בחיי עולם והשני בחיי שעה?"

תיאר רבי אליהו בפני הבחורים את המעשה במשעולי הכפר... האחד עוסק כל הזמן בחיי עולם, ומכוון לקיים בכך מצווה גדולה. והשני, עושה בדיוק את אותו מעשה - מזפת את הכבישים, אך עוסק בחיי שעה... ('ברכי נפשי')

בכל יום עושים אנו פעולות רבות, ביניהן מנסים אנו לצבור עוד מעשים טובים, חסדים ומצוות, מנסים לשלב בחיינו את קיום העולם הזה ואת מצוות הבורא. לא תמיד מצליחים אנו לשלב בין השניים, הימים עמוסים, הזמן עובר, ויש פעמים בהן ימים שלמים אנו נשארים "ריקים" ממצוות וחסד.

אך ביכולתנו להפוך את העבודה הגשמית שלנו לחסד, את תשלומי המיסים לצדקה, כל זאת באמצעות כוונת הלב...

בכל יום יכולים אנו לצבור זכויות רבות רק

שנאמר לאחר פטירתה "ולא היה מים לעדה" - כיון שמרים נפטרה, נסתלקה הבאר שהיתה בזכותה.

12. **מה ציווה ה' את משה לעשות כדי שיהיו מים לבניי? (כ', ז')** לקחת את המטה ולדבר אל הסלע שיוציא מים.

13. **מניין למדים שהקב"ה חס על ממונם של ישראל? (כ', ח' רש"י)**

שה' אמר למשה "והשקת את העדה ואת בעירם" - הבהמות.

14. **"להקדישני לעיני בניי" - כיצד היה נעשה קידוש ה' ע"י דיבור אל הסלע? (כ', י"ב רש"י)**

אילו היה מדבר אל הסלע והיה מוציא מים, בניי היו אומרים מה הסלע שאינו מדבר ואינו שומע ואינו צריך לפרנסה מקיים דבר ה' ע"י דיבור, כך אנו נלמד מזה קל וחומר.

15. **מה בקשו בניי ממלך אדום ומדוע? (כ', י"ז)**

בקשו לעבור בארצו כדי שלא יצטרכו להקיף את אדום כדי להיכנס לא".

16. **היכן נפטר אהרון ומה פירוש המקום הזה? (כ', כ"ב רש"י)** אהרון נפטר בהר הזהר שזהו הר קטן על גבי הר גדול, כתפוח קטן

על גבי תפוח גדול.

17. **מה קשה לרש"י במילים "הר ההר" וכיצד הוא מתרץ? (כ', כ"ב רש"י)**

הקושי: מהיכן נשאר הר, הרי עמוד הענן השווה את ההרים כשיישר לפנייהם את הדרך? התירוץ: אלא שנשארו שלושה הרים: הר סיני למתן תורה, הר ההר לקבורת אהרון והר נבו לקבורת משה.

18. **כמה זמן התאבלו בניי על אהרון ומדוע? (כ', כ"ט רש"י)**

30 יום כיוון שאהרון היה רודף שלום ומטיל שלום בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו.

19. **בניי נדרו שאם ה' יתן בידיהם את "העם הזה", מי העם הזה ומדוע לא נקבו בשמו? (כ"א, א' רש"י)**

העם היה עמלק. אלא שעמלק שינה את לשונו לדבר בלשון כנען וכיוון שלבושם היה של עמלק, בניי אמרו נתפלל מבלי להזכיר את שמם כי לא ידעו אם הם עמלקים או כנענים.

20. **"וישמע הכנעני מה שמע? (כ"א, א' רש"י)**

שמע שאהרון מת ונסתלקו ענני הכבוד שהגנו על עמ"י ושבנ"י מתקרבים אליהם להיכנס לא".

הלימוד בעלון מוקדש לזכות

רפואת עיינה חיה בת הילה

רפואת רבקה בת פנינה בניה ומאיר ציון בן שרה

יאיר בן תהילה במזל טוב

לקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com

באמצעות כוונת הלב, כל פעולה יכולה להפוך מחיי שעה לחיי עולם! אדם משלם ארונה, מס הכנסה, וכיוצא בזה, יכוון שהכסף ילך לצרכי ציבור, לתאורת רחוב, לדברים העושים חסד עם האחר, עובד בעבודה מסויימת, יכוון במעשיו עשיית חסד. רבות אשר ילכו איתך בכל רגע.